

SUOMALAIS-AFRIKKALAINEN KULTTUURIKESKUS

Grand-Popo, Benin

Länsi-Afrikassa vuodesta 2000 toiminut suomalais-afrikkalainen kulttuurikeskus Villa Karo järjestää rokotetutkimusmatkaan liittyvät paikalliskuljetukset, majoitukset ja muut käytännön järjestelyt Beninissä sekä vastaa matkan osallistujille tarjottavasta kulttuuriohjelmasta.

Guineanlahden rannalla sijaitsevassa Beninissä afrikkalainen omaehtoinen kulttuuri on säilynyt poikkeuksellisen hyvin, ja siksi matkalaisilla on harvinaislaatuinen tilaisuus tutustua maanosan monikerroksiseen kulttuurihistoriaan, joka kukoisti nykyisen Beninin alueella jo kauan ennen siirtomaavaltujen ryntäystä Afrikkaan. Tämä kulttuurinen rikkaus oli syynä siihen, että Villa Karo päätettiin 18 vuotta sitten rakentaa juuri Beniniin, ja siihen, että kulttuurikeskuksessa on tähän mennessä käynyt yli 2000 suomalaista Afrikan ystävää.

TAUSTAA

Suomalais-afrikkalainen kulttuurikeskus Villa Karo perustettiin Beninin Grand-Popoon vuosituhaten vaihteessa rakentamaan kulttuurista siltaa Suomen ja Afrikan välille. Tarkoituksena oli sekä lisätä suomalaisten Afrikka-tuntemusta että vähentää ennakkoluuloja eri kulttuurien ja kansojen kesken. Samaan päämäärään tähtää vuodesta 2001 lähtien jaettu Villa Karon kulttuuripalkinto *Pronssipantteri*.

Nimensä kulttuurikeskus on saanut perustajansa, kirjailija Juha Vakkurin 15-vuotiaana syöpään kuolleen Karo-pojan mukaan. Villa Karoa hallinnoi yleishyödyllinen yhdistys Villa Karon ystävät ry, joka kuuluu Opetus- ja kulttuuriministeriössä pysyvän tuen saajien piiriin. Yhdistykseen kuuluu yksilöjäsenten ohella eri taiteilijajärjestöjä sekä oppilaitosjäsenenä maan tärkeimpiä korkeakouluja ja yliopistoja.

Tarkoitustaan Villa Karo toteuttaa myöntämällä suomalaisille eri alojen taiteilijoille, tutkijoille ja kulttuurialan tekijöille vuosittain 30 työskentelystipendiä. Stipendejä myönnetään taloudellisten resurssien puitteissa myös afrikkalaisille taiteilijoille ja tutkijoille. Taiteilijaresidenssissä on tähän mennessä ollut omaa taiteellista työtään tekemässä runsaat 500 stipendiaattia. Varsinaisten stipendiaattien lisäksi mm. uskontotieteilijöitä, arkkitehtiopiskelijoita, valokuvaajia, kulttuurihistorioitsijoita sekä Radion Sinfoniaorkesteri ovat käyneet Suomesta Grand-Popossa tekemässä erilaisia hankkeita.

Kulttuurikeskus koostuu neljästä rakennuksesta, jotka on kunnostettu vanhoista siirtomaa-aikaisista raunioista: päärakennuksesta, jossa on stipendiaattien työskentely- ja asuintilat, monitoimitila Lissa Gbassasta, Villa Karon pienoismuseosta sekä vuonna 2015 valmistuneesta Musée Karosta. Rokotetutkimusta varten keskuksen yhteyteen on rakennettu viides rakennus, laboratorio, josta tulee myöhemmin Villa Karon tutkimuskeskus.

Villa Karo tuottaa kulttuuriohjelmaa järjestämällä tiloissaan kuukausikonsertteja, viikoittaisia elokuvaesityksiä, taidenäyttelyitä, teatteriesityksiä ja muuta kulttuuritoimintaa. Kulttuurikeskuksessa on halukkaiden käytössä myös noin 3000 niteen pääasiassa Afrikkaa käsittelevä käsi- ja lainakirjasto. Kaikki Villa Karon palvelut ja tilaisuudet ovat yleisölle ilmaisia.

Kuukausikonserttien yleisöennätys on noin 7000, jota ei tulla rikkomaan, koska esiintymislavan edessä olevalle merenrantakaistaleelle ei mahdu enempää väkeä. Kulttuurikeskus on saattanut yhteistyöhön suomalaisia ja afrikkalaisia kouluja ja kansalaisjärjestöjä. Mm. useita Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijoita on ollut Beninissä tekemässä työharjoitteluaan, ja helsinkiläinen Norsen on jo vuosia lähettänyt Villa Karon kautta taksvärkkituotoksensa grandpopolaisille kouluille. Norsenin tuella on korjattu koulurakennusten kattoja, hankittu koululaiskuljetukseen tarvittavia veneitä ja maksettu köyhimpien koululaisten lukukausimaksuja.

Villa Karon toiminnanjohtaja on **Linnea Olamo** ja kulttuurikeskuksen johtajana Beninissä toimii **Kwassi Akpladokou**. Villa Karoa hallinnoi Villa Karon ystävät ry, jonka hallituksen puheenjohtajana toimii **Juha Vakkuri**.

Taiteilijoiden työskentelystä Grand-Popossa ja Beninistä yleisesti voi lukea Villa Karon blogista sekä kulttuurilehti *Akpésta*, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Villa Karo löytyy myös Facebookista, Instagramista, Twitteristä, Youtubesta sekä TripAdvisorista.

TUTKIMUSMATKA

Villa Karon ystävät ry on vuosikausia järjestänyt kannatusjäsenilleen tutustumismatkoja Beniniin. Yleishyödyllisenä yhdistyksenä Villa Karo voi järjestää matkoja ainoastaan jäsenistään koostuville ryhmille, minkä takia myös kaikki tutkimusmatkalaiset liittyvät yhdistyksen jäseniksi.

Lentoyhteys on Helsinki-Tukholma-AddisAbeba-Cotonou, lentolipuista vastaa matkatoimisto **Aventura**. Lentokenttä- ja muut paikalliskuljetukset Beninissä tehdään tutkimusta varten hankituilla uusilla minibusseilla. Juridisesti kyseessä on itsenäinen matka, ei pakettimatka. Villa Karo ei siis ole vastuullinen matkanjärjestäjä, joten muista ottaa reissulle matkavakuutus. Matkan ohjelma, majoitus ja kaikki käytännön järjestelyt on hoidettu matkalaisten puolesta.

Käytännössä valmismatkat Afrikan mantereelle ovat yleensä huomattavasti kalliimpia. Rokotetutkimukseen osallistuvat maksavat Beninin matkastaan noin 1600 euroa, mikä koostuu muun muassa lentolipuista, Villa Karon jäsenmaksusta ja Beninin viisumista. Alle 30-vuotiaat osallistujat saavat matkasta noin 50% suuruisen alennuksen. Tutkimus

tarjoaa matkalaisille muun muassa majoituksen ja kaksi päivätkeä. Matkan kesto on 14 päivää. Tutkimuksen verkkosivuilla (tutkimusmatka.com) on tarkempaa tietoa itse tutkimuksesta. Sivulla on myös lomake, jolla voi jättää yhteystietonsa tutkimushoitajien yhteydenottoa varten.

Ennen matkalle lähtöä osallistujille järjestetään Villa Karon Helsingin toimistossa taustoittava tiedotustilaisuus, jonka yhteydessä he saavat myös Beninin kulttuurista ja tavoista kertovan Villa Karon ABC-kirjan sekä Grand-Popon kartan. Villa Karon perinteisten jäsenmatkojen tapaan myös rokotematkan ohjelma rakentuu kulttuurin ympärille.

Valtaosa maan väestöstä harjoittaa yhä vuosisatoja vanhaa animistista vodunuskontoaan, jota englanniksi kutsutaan nimellä voodoo. Hollywood on valjastanut karibialaisen version voodooista omia tarkoituksiaan palvelevaksi, eli elokuvien noituudella ja neulanukeilla ei ole paljoa tekemistä todellisen vodunin (voodooon) kanssa.

Syitä perinteisen kulttuurin säilymiseen Beninissä on ollut esimerkiksi riittävän suuri etäisyys entiseen isäntämaahan Ranskaan sekä maan köyhyys, mikä ei houkutellut maahan eurooppalaisia. Beniniin ei vielä kukaan järjestetä samanlaisia valmismatkoja kuin vauraampiin Länsi-Afrikan maihin Senegaliin, Norsunluurannikolle ja Ghanaan. Tutkimusmatkalle osallistujat saavat siis ainutlaatuinen tilaisuuden tutustua aitoon ja alkuperäiseen Afrikkaan.

PÄIVÄRETKET

Beninissä on useita historiallisesti ja kulttuurisesti mielenkiintoisia kohteita, joihin tehdään sekä hintaan kuuluvia, että ylimääräisiä päiväretkiä. Tutuksi tulevat muun muassa Länsi-Afrikan tärkeimpiin historiallisiin muistomerkkeihin kuuluva Ouidah'n orjasatama, käärmejumalakulttiin liittyvä pytontemppele sekä afrikkalaista nykytaidetta esittelevässä **Fondation Zinsoun** museossa.

Toisen retken kohde on muinaisen Dahomeyn kuningaskunnan vanha pääkaupunki Abomey ja sen ainutlaatuinen kuninkaanlinna, joka hiljattain kunnostettiin *Paul Getty Säätiön* tuella. Samalla retkellä tutustutaan myös muutama vuosi sitten tanskalaisten arkeologien löytämään maanalaiseen puolustusverkostoon, jonka avulla Dahomeyn kuninkaan armeija kykeni piirittämään maahan hyökänneet viholliset.

Ainutlaatuinen retkikohde on myös Afrikan Venetsiaksi kutsuttu järven päälle rakennettu kaupunki Ganvié, joka tarjosi vuosikausia suojan asukkailleen, koska vihollinen – varsinaista Venetsiaa uhanneiden *langobardien* tapaan – ei voinut uskonnollisista syistä astua veteen.

Retkikohteisiin kuuluvat myös Beninin ja Togon pääkaupungit Porto-Novo ja Lomé omina päiväretkinään. Porto-Novon arkkitehtuuri todistaa Beninin ja Brasilian läheisistä suhteista. Loméssa käydään muun muassa kangasmarkkinoilla ja voodoo-torilla.

Retkille ilmoittaudutaan Beninissä ja ne maksetaan paikan päällä käteisellä (cefoilla tai euroilla).

Matkan hintaan sisältyvä ohjelma (Villa Karo pidättää oikeuden muutoksiin):

- tervetuliaismalja Villa Karossa
- luento vodun-uskonnosta
- tervetuliaisillallinen
- Zangbetó-seremonia
- päiväretki Ganviéen
- päiväretki Ouidah'n
- Grand-Popon lauantaimarkkinat
- päätösillallinen

Valinnaiset päiväretket (eivät sisälly hintaan, maksettu hinta sis. lounaan, kuljetukset ja pääsyliput opastuksineen):

- Abomey + Bohicon 25 000 FCFA (n. 38€)
- Porto-Novo 25 000 FCFA (n. 38€)
- Lomé (Togo) 20 000 FCFA (n. 31€)

LISÄTIETOJA BENINISTÄ JA GRAND-POPOSTA

HOTELLIT

Matkalaiset majoitetaan Grand-Popossa L'Auberge de Grand-Popo ja Awale Plage -hotelleihin, jotka sijaitsevat neitseellisellä hiekkarannalla. Niiden ravintolat tarjoavat sekä beniniläisen että ranskalaisen keittiön herkkuja. Sijainnista johtuen kalat ja äyriäiset ovat vahvasti edustettuina ravintoloiden ruokalistoilla. Matkailijoille tarjoutuu mahdollisuus maistaa myös paikallisten katukeittiöiden maanläheisempiä antimia.

Huoneet ovat ilmastoituja, niissä on moskiittoverkot sekä wc-kylpyhuone -tilat. Molemmissa hotelleissa on hyvä ravintola ja molemmat sijaitsevat rannalla. Kauniit puutarhat ja ystävällinen henkilökunta takaavat viihtyisät oltavat. Hotellit eivät ole kansainvälisellä tähtisysteemillä luokiteltuja, eikä kannata verrata niitä esimerkiksi aasialaisten turistikohteiden monen tähden hotelleihin. Beninissä ei esimerkiksi lämmitetä suihkuvettä juuri missään, edes hotelleissa. Hotellit ovat ympärivuorokautisesti vartioituja ja vastaanotoista löytyy kassakaappi, johon voi jättää arvopaperinsa.

Tietokoneen kanssa kannattaa huomioida, että sähkökatkot sekä katkokset internetin toiminnassa ovat Beninissä yleisiä, joten ainaiseen sähkön saantiin ja internetin toimivuuteen ei voi täysin luottaa. Hotelleissa on wifi, ja sähköjännite sekä -töpselit ovat samanlaiset kuin Suomessa.

Hotellit sijaitsevat upealla rannalla, mutta uiminen meressä on vaarallista. Merivirrat ovat vaarallisen voimakkaita ja arvaamattomia. Valtavat aallot (jotka ovat keränneet vauhtia Etelämantereelta asti) murtuvat vasta aivan rannassa, ja murtumiskohtaan saattaa jäädä

ansaan ihan rannassa. Aallonmurtajia tai hengenpelastajia ei Grand-Popossa ole. Molemmissa hotelleissa on uima-altaat: Awalen allas on suurempi, Aubergen allas on lähinnä lilluttelua varten.

VALUUTTA

Beninin valuutta on CFA-frangi, eli cefa, jonka kurssi on sidottu euroon (1€ = 656 FCFA). Beninissä ei voi käyttää pankki- tai luottokorttia maksuvälineenä, ainoastaan käteistä.

Rahaa voi nostaa muun muassa Cotonoun ja Lomé'n pankkien pankkiautomaateista sekä Comésta, Ouidah'sta ja Togon rajalta, Grand-Popossa ei ole rahannostomahdollisuutta. Kaikenlaiset VISA-merkityt kortit (credit, debit, electron, prepaid...) käyvät käytännössä aina pankkiautomaateilla, MasterCard ei toimi.

Rahaa voi vaihtaa projektipäällikön kautta helposti ja nopeasti. Villa Karon Joël on varannut matkalaisille valmiiksi paikallista rahaa, joten voitte ensimmäiset rahat vaihtaa hänen kanssaan bussissa matkalla Cotonousta Grand-Popoon (max. 300€/hlö). Cotonoun, Lomé'n ja Comé'n pankeissa ja rahanvaihtopisteissä rahanvaihto onnistuu, mutta vie enemmän aikaa. CFA-frangeja ei ole saatavilla CFA-alueen ulkopuolella.

VILLA KARO

Villa Karo on monikielinen ja monikulttuurinen organisaatio, jonka etuna on vahva kulttuurinen kompetenssi ja pitkä kokemus suomalais-afrikkalaisesta yhteistyöstä. Villa Karossa on kaikille avointa kulttuurikeskustoimintaa, sekä residenssi suomalaisille taiteilijoille, jotka työskentelevät Villa Karossa 1-3 kuukauden jaksoissa.

Villa Karon tontilla on päärakennuksen lisäksi monitoimitila Lissa Gbassa, Musée Karo, Petit Musée, kioski sekä laboratorio. Päärakennuksen yläkerta on rauhoitettu residenssissä olevien taiteilijoiden käyttöön, sinne pääsy on vain heillä ja Villa Karon henkilökunnalla. Päärakennuksen alakerrassa on julkinen kirjasto.

Arkipäivisin sekä lauantai- ja sunnuntai-illat Villa Karon ja museoiden ovet ovat auki yleisölle. Iltaisin koko Villa Karon alue on rauhoitettu, poikkeuksina perjantai-illat (ulkoilmaelokuvateatteri), kuukauden ensimmäinen lauantai (kuukausikonsertti) sekä keskuksen itse järjestämät illamat. Villa Karo on suljettu (residenssi- ja kulttuurikeskustoiminta tauolla) kesäkuun puolivälistä elokuun puoliväliin, tuona aikana siellä tehdään kunnostustöitä ja henkilökunta on lomalla.

YHTEYDENPITO SUOMEEN

Beninissä on mahdollista hankkia prepaid-liittymä internetyhteydellä. Beniniläisellä liittymällä on edullista soittaa Suomeen (n. 25snt/min). Suomalaisella liittymällä on kallista soittaa Beninistä (2-3€/min).

Langattomalla nettiyhteydellä varustetuissa paikoissa (esim. molemmissa hotelleissa) voi pitää yhteyttä perheeseen ja ystäviin omilla laitteillaan. Sähkö- ja nettikatkot ovat yleisiä ja saattavat joskus kestää kauan, joten päivittäisen netinkäytön varaan ei voi laskea.

PAIKALLISESTA KULTTUURISTA

RAVINTOLAT

Grand-Popossa on lukuisia erilaisia ja erihintaisia ravintoloita. Mitkään ravintoloista eivät ole tiiviiseen sisätilaan rakennettuja tai ilmastoituja. Useimmiten kalusteet on sijoitettu luonnonmukaisesti rantahiekalle. Kalastajakylässä syödään paljon kalaa ja sen ravintoloissa tavallinen annos koostuu kalasta (esim. barracuda, meriahven, karppi tai meriantura) tomaattikastikkeen ja riisin, couscousin tai paistettujen perunoiden kanssa.

Ravintola-annoksen hinta on usein noin 5000 FCFA (7,50 €). Ravintoloissa on tarjolla myös lihaa, ja kasvisyöjille on usein saatavilla kasvis- tai pähkinäkastikkeita, joskus myös paikallista *peuhl*-juustoa. Katukeittiöissä on usein tarjolla perinteisiä ruokia kuten erilaisia jamssi- ja maissipuuroja tai riisiä tulisella chilikastikkeella ja kuivatulla kalalla höystettynä. Katukeittiöannoksen hinta on noin 200-1000 FCFA (0,30-1,50 €).

Blogiteksti Grand-Popon ravintoloista: <http://www.villakaro.org/kalaa-vai-munakastika-arvioita-muutamiin-grand-popon-ravintoloihin-2/>

Grand-Popossa on myös useita myyntikojuja ja pieniä kauppia, joissa myydään esimerkiksi hedelmiä (banaaneita, ananaksia, mangoja, avokadoja jne.), säilykkeitä, kananmunia, keksejä, patonkia ja virvokkeita. Paikalliset naiset myyvät kylän raitilla erilaisia suolaisia munkkeja, spagettia, jamssi- ja banaaniranskalaisia sekä kuivattuja katkarapuja. Läheisestä Comén kaupungista voi ostaa kadunvarsiruokia kuten savustettuja etanoita, banaanichipsejä ja abloja eli höyrytettyjä maissikakkusia.

Beniniläisiä perinneruokia ovat esimerkiksi gbomadesi (pinaattikastike) ja dakoin (paistettua karppia tulisen tomaattikastikkeen kanssa) sekä erilaiset akumét (eli maniokki- ja maissimuussit) sekä jamssimuussi eli fufu.

Suurkaupungeista Cotonousta ja Lomésta saa kaikkia mahdollisia, eurooppalaisiakin, tuotteita. Grand-Popon lähellä Comén kaupungissa on ruokakauppa **Zénith**.

LAHJAT JA TULIAISET

Beninissä ollaan hyvin vieraanvaraisia ja vieraat kutsutaan usein koteihin syömään ja kyläilemään. Esimerkiksi lapsiperheelle hyviä tuliaislahjoja ovat kirjoitusvälineet, jotka ovat paikallisille monesti kalliita. Grand-Popon kaupoista on joskus mahdollista ostaa myös koulukirjoja. Ensitapaamisissa (matkalaisen juuri saavuttua) usein kuultava "mitä toit minulle (ulkomailta/naapurikaupungista)?" on enemmän leikkimielinen kuin todellinen tuliaispyyntö, jonka kuulee usein tervetuloivotuksen yhteydessä.

Jos haluat lahjoittaa jotain tarpeellista köyhän maan asukkaille, on se mitä hienointa! Kaikkein suurin lahja on esimerkiksi jonkun lapsen lukukausimaksun (25 000 FCFA

vuodeksi) maksaminen, tai tarpeiden hankkiminen johonkin harkittuun paikkaan. Jos haluat tuoda jotain Suomesta, varmistathan että tuomasi asiat ovat uudenveroisia (ehjiä ja puhtaita); esim. urheiluvaatteet ja -välineet ovat aina hyödyllisiä. Hoida lahjoitus Villa Karon beniniläisen henkilökunnan kautta. Villa Karo koordinoi, ohjaa ja hajauttaa lahjoitukset, sekä varmistaa että ne päätyvät oikeaan paikkaan. Lahjoitustoiminnan koordinointi estää kerjäämiskulttuurin syntyä sekä kärkkäiden hyötymistä muiden kustannuksella.

Beninissä kutsutaan usein uudempiakin tuttavuuksia myös häihin tai hautajaisiin. Tällaisiin juhliin menijät keräävät yleensä yhdessä kolehdin, joka lahjoitetaan vainajan sukulaisille (hautajaisjärjestelyihin) tai hääparille. Sopiva summa on esimerkiksi 5000 FCFA yhteiseen lahjakassaan. Vieraiden on myös tapana teettää yhteisestä juhlakankaasta itselleen juhlapuvut.

Beniniläisillä lapsilla on tapana pyytää valkoisilta aikuisilta lahjaa ("Yovo, cadeau!"), esimerkiksi kynää tai vesipulloa. Tyhjä vesipullo on monelle mieluinen, sillä vesipullot kierrätetään tarkkaan: niitä uusiokäytetään muun muassa palmuöljyn, *sodabin* eli palmuviinan sekä jauhojen säilytyksessä ja niitä voi myydä eteenpäin.

Beninissä ystävystytään nopeasti ja täysin tuntemattomat ihmiset saattavat tulla pyytämään puhelinnumeroa tai sähköpostiosoitetta. Annetut lupaukset kannattaa pitää ja on hyvä pyrkiä olemaan mahdollisimman vastavuoroinen.

KIELI JA USKONTO

Beninin virallinen kieli on ranska, mutta aivan kaikki eivät puhu sitä. Muita, yleisempiä kielinä, ovat Grand-Popossa ja Loméssa puhuttu mina, Cotonoussa ja Abomeyssä puhuttu fon sekä Porto-Novosta itään päin puhuttu joruba. Myös Villa Karon henkilökunnan piirissä puhutaan ainakin kuutta eri kieltä. Vaikka englantia puhutaan Beninissä yhä enemmän erityisesti nuorten keskuudessa, on ranska se eurooppalainen kieli, jolla yleisimmin kommunikoidaan. Villa Karossa järjestetään viikottain englannin opetusta paikallisille lapsille ja nuorille.

Beniniläisessä ranskassa on omat erikoisuutensa. Voit lukea lisää kielen käyttötavoista ja opiskella paljon käytettyjä fraaseja Villa Karon blogista: <http://www.villakaro.org/a-crash-course-in-beninese-french-part-iv/>

Beniniä pidetään vodun-uskonnon synnyinmaana ja uskontoperinne on siellä hyvin elävää. Vodunin rinnalla monissa perheissä harjoitetaan myös kristin- ja islaminuskkoa.

Prezi-esitys vodunista: <http://www.villakaro.org/vodun/>

HUOMIOITAVAA

- Beninissä virkavallan edustajien ja heidän rakennustensa (esim. presidentin palatsi, raja-asetat, poliisilaitokset ym.) kuvaaminen on laitonta.

- Valokuvaukseen ei suhtauduta Beninissä mitenkään poikkeavalla tavalla, ihmisiä tai uskonnollisia seremonioita kuvatessa on kysyttävä, että kuvaaminen on ok. Ihmisten kuvien julkaisemiseen on myös pyydyttävä lupa. Julkisilla paikoilla saa kuvata vapaasti, lukuun ottamatta viranomaisia (ks. edellinen pointti).

- Homoseksuaalisuus on Beninissä rikos.

- Ensiapua ja ambulansseja ei ole länsimaiseen tyyliin saatavilla, joten ilmoita mahdollisista kroonisista sairauksista tai muista terveydentilaan liittyvistä asioista Villa Karon toimistoon.

- Pähkinöitä ja kalaa saattaa olla näkymättömänä tahnana ja jauheena esimerkiksi kastikkeissa. Noudata erityistä varovaisuutta, jos olet näille allerginen.

MATKUSTUSOHJEET

LENNOT

Tutkimusmatkalaiset lentävät yhteydellä Helsinki-Tukholma-AddisAbeba-Cotonou. Ole mieluiten kaksi tuntia ennen koneen lähtöä lentokentällä. Helsinki-Vantaan lähtöselvityksessä selvitetään matkatavarat kerralla Cotonouhun asti, eli niitä ei tarvitse ottaa Tukholmassa tai Addis Abebassa ulos. Usein myös tarkistuskortit (boarding pass) annetaan jo Helsingissä kaikille lennoille. Muussa tapauksessa tarkituskortin saa sähköisellä lipullaan Ethiopian Airlinesin henkilökunnalta Tukholmassa tai Addisissa.

Lento lähtee Helsingistä illansuussa ja on Cotonoussa seuraavana päivänä. Cotonoun lentokentällä tarkastetaan keltakuumerokotustodistus ennen passin- ja viisumintarkastusta, joten rokotuskortin on oltava saatavilla (esim. passin välissä). Beniniläinen matkakoordinaattori Joël (ja joissain tapauksissa Alphonse) on matkalaisia vastassa Cotonoun lentokentällä, pukeutuneena Villa Karo -T-paitaan.

VAKUUTUS

Varmista, että sinulla on koko matkan ajan voimassa oleva matkavakuutus.

MATKATAVARAT

Matkalipussa lukee sallittu matkatavaramäärä: käsimatkatavaran lisäksi joko 1PC = 1 matkalaukku (max. 23kg) tai 2PCS = 2 max. 23 kg painoista matkalaukku.

Matkalle mukaan kannattaa pakollisten asiakirjojen ja lääkärin määräämien lääkitysten lisäksi ottaa mukaan:

- Hyttyskarkotetta
- Aurinkovoide ja käsidesi
- Tasku- tai otsalamppu, pattereita

- Pitkälahkeiset kevyet housut, pitkähihainen kevyt paita, sandaalit, hattu tai muu päähine

LIKKUMINEN BENINISSÄ

Tutkimusmatkalaisten siirtyminen paikasta toiseen tapahtuu heille varatuilla busseilla. Tarvittaessa Beninissä voi kuitenkin kulkea myös paikalliseen tyyliin.

Zemidjan eli mopotaksi on yleinen liikkumismuoto ja yksi kyyti Grand-Popon raitilla maksaa noin 200 FCFA. Puskataksit eli *taxi-brousset* liikkuvat Togon Lomé ja Cotonoun välisellä valtatiellä ja pysähtyvät myös Grand-Popon risteyksessä. Matka Grand-Poposta Cotonouhun tai Loméen maksaa noin 1500 CFA.

Sekä zemi että puski ovat käteviä liikkumismuotoja ja niitä kulkee päiväsaikaan paljon. Molempien valinnassa kannattaa kuitenkin käyttää harkintaa turvallisuussyistä. Vältä turhia riskejä!

Villa Karon autoilla ei liikuta tarpeettomasti pimeällä ja myös puskataksien käyttöä kannattaa välttää auringon laskettua ja sateella, jolloin teillä on huono näkyvyys.

Lue info-tilaisuudessa saamasi Villa Karon ABC-kirja! Se vastaa vielä moniin kysymyksiin, joita tämä tiedote ei käsitellyt. Sitten vain mieli avoimeksi ja nokka kohti etelää.

Hyvää matkaa toivottavat,

Linni ja **Julia** Villa Karon Helsingin toimistosta